

1. O kominíkovi – Jiří Wolker - list č. 1 - č. 4

- příběh přečteme žákům k úvodní motivaci

Otázky k textu: povahové vlastnosti Jeníka, jeho způsob života

OSV – Představ si, že vlastníš kouzelný knoflík.....

2. Co je to štěstí?

⇒ metoda „Brainstorming“ – bouře mozků, útok na mozek, burza nápadů

- jednoduchá metoda pro různě velké skupiny, zaměřená spíše na kvantitu než na kvalitu
- široké využití – úvodní motivace, zjišťování znalostí žáků, jejich názorů a postojů k danému tématu, k řešení problému či k závěrečnému opakování
- učitel nehodnotí kvalitu příspěvků, zachovává jejich jazyk, neupozorňuje na žáky, kteří se ještě nezapojili

Zásady brainstormingu

Žádné hodnocení - zveřejněné nápady by neměly být nikým komentovány ani hodnoceny. Nepřipouští se kritika žádných navrhovaných řešení. I ten zdánlivě nejloupežší může inspirovat ostatní.

Podpora uvolněné atmosféry - pomáhá neformální prostředí, tým, který se navzájem zná (účastníci by se jinak mohli obávat, že se „shodí“ před ostatními), žádná kritika ostatních. Dobrá nálada podporuje tzv. rozbíhavé myšlení.

Všechno zapisovat - formální struktura brainstormingového týmu by měla obsahovat pouze zapisovatele, tedy člověka, který se nemusí nutně zúčastnit vymýšlení, ale zapíše všechny nápady, které byly řečeny. Čím více nápadů, tím pravděpodobnější je nalezení nejlepší varianty.

3. Přináší kominík štěstí? - pověry

- kooperativní metoda - ve skupinách píšeme pověry, které známe
- prostředí skupin – 1.kolo – skupina abcd, 2.kolo – skupiny aaaa, bbbb, cccc, dddd
- žáci si doplňují pověry, které ještě nemají zaznamenané
- na závěr výběr těch, kterými se necháme ovlivnit

⇒ **Pověry o štěstí**

- desetník - budoucí bohatství
- podkova - železo je ochrana proti čarodějnicím, vílám a zlým silám
- plivání - dle Římana Plinia způsobí plivnutí do dlaní zesílení a dodá takovou sílu, že zvládnete přemoci i ďábla, plive se přes levé rameno, protože za ním prý stojí ďábel
- házet mincí do kašny - házení mincí do fontány či studny pochází ze starého zvyku házet do studny kameny a pak pozorovat, zda se objeví bubliny - znamenají, že se přání vyplní - návrat do dané země
- šlapání na kanál
- 7 hrnků ve skříni
- zklepat něco na dřevo - ve vztahu ke Kristovu dřevěnému kříži; Keltové klepali na stromy, aby vyvolali jejich duchy, kteří je chránili
- kominíci pro štěstí
- nosit věci omylem naruby také nosí štěstí
- talisman, kterému přisoudíme danou sílu, také nosí štěstí
- malý pavouček, kterého najdeme v oblečení či v bytě, je symbolem zbohatnutí

⇒ **Pověry o neštěstí**

- černá kočka, co nám přeběhne přes cestu - sedávala na rameni čarodějnicím a přetvářel se v ni prý satan
- černý pavouk je předzvěstí smrti
- zatmění Slunce - přinese neštěstí či prohru v bitvě
- nešťastné číslo 13, pátek 13. - u poslední večeře sedělo 13 osob a 13. byl Jidáš, ten Ježíše zradil
- rozbité zrcadlo - 7 let neštěstí - v odrazu zrcadla měla být podle pověr duše člověka, která se tak poškodí a 7 let je třeba k tomu, aby se znovu uzdravila, když všechny kousky seberete a hodíte do tekoucí vody, pak se neštěstí smyje

4. OSV knoflíky – můj kamarád, moje rodina

- pomůcky – různé knoflíky

1. Prohlédni si všechny knoflíky, vyber si ty, které se ti líbí. Pověď proč?
2. Vyber knoflík „JÁ“, pověď o knoflíku, jak vidíš sám sebe, zdůvodni výběr knoflíku.
3. Vyber celou rodinu knoflíků a pověď o ní.
4. Vyber knoflík kamaráda, spolužáka – pověď o vlastnostech, které máš na něm rád.
5. Pohádka – knoflíky vystupují jako jednotlivé postavy
- uspořádej je tak, abychom poznali, o jakou pohádku se jedná (O veliké řepě, O perníkové chaloupce)
6. Kruh, ruce za zády, učitel vloží žákům knoflíky do dlaní, žáci je popisují – jakou má barvu, k čemu by se hodil..
7. Příběh o knoflíku
8. Dvojice – dialog knoflíků

5. Kominík – co vše se dá zjistit?

- vytváříme plakát
- zjišťujeme, jak vypadá kominické nářadí, oblečení, kdo je patronem kominíků – sv. Florián – viz. příloha č. I

6. Co je to pověra? - list č. 5



Pověry jsou náhražky něčeho, co si nedokážeme vysvětlit, když něco nechápeme. Když štěstí či smůlu provází opakovaně ten samý jev, řekneme si, že to na něm bude asi závislé. Pověry jsou spojené s jevy, které se odehrávají v našem okolí.



Doplň do textu chybějící slova ze zásobníku.

Když si lidé poprvé přenesli **ohněň** z volné **přírody** do svých příbytků, přišli velice brzy na to, že nad otevřeným ohněm musí být **otvor**, kterým by mohl odcházet **dým**. To byly počátky **komínové** techniky. Lidem tím byl umožněn pobyt ve vytápěných prostorách, kde se **vařilo**, spalo, zkrátka žilo.



Vymysli slova – slovesa - se stejnými samohláskami jako slovo KOMINÍK. Na pořadí nezáleží.
- políbit, posílit, oblíbit, přiodit, ponížit



Práce s textem

Kominík nenosí jenom žebřík a černou tvář. Kominík nosí také štěstí. To vědí všichni lidé a hlavně ti, co mají knoflíky u kabátu. Když jde kolem, honem se za některý chytí a myslí si na to, po čem touží. A skutečně se jim to vyplní, protože lidé tak dělají už odedávna a budou tak dělat, pokud kominíci budou chodit po ulicích. Kdyby to nebyla pravda – jistě by to nedělali.

(Jiří Wolker – O kominíkovi)

☞ bílá – neštěstí (smůla) – nikdo – lež

7. Kominíci Jeník a Čenda - list č. 6 + č.7



Kominík Jeník čistil komíny jen u domů se sudým popisným číslem. Které domy to byly? Vypočítej příklady a čistým komínům domaluj kouř.

1. řada domů	258	497	424	920	641	
2. řada domů	311	541	718	378	189	- označená čísla – kouří se z komína



Kominíci Jeník a Čenda čistí komíny. Jeník si za metr účtuje 75 Kč a Čenda za dva metry vyčištění komínu 152 Kč.

- ⇒ Kolik zaplatíme u Jendy a Čendy za vyčištění 8 metrů komína?
- ⇒ Který z nich je levnější?
- ⇒ Kolik ušetříme peněz, když si zvolíme toho levnějšího?

Jeník.....75,- Kč/1m

$75 \cdot 8 = 600$ Kč

Čenda...152,- Kč/2m $152 : 2 = 76,-$ Kč/1m

$76 \cdot 8 = 608$ Kč

Jeník je levnější, ušetřili bychom 8 Kč.

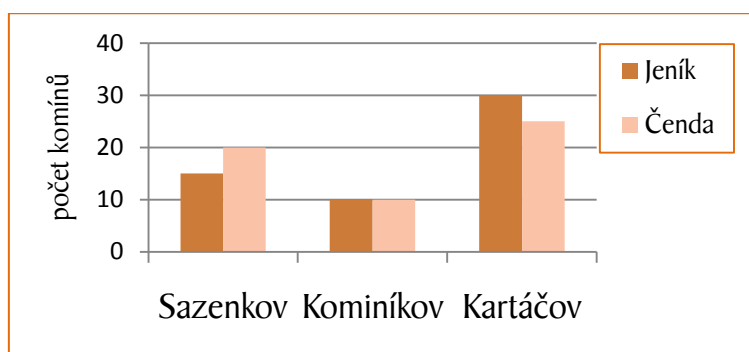


Počítej – komínové štětky – domaluj, co jim chybí.

1. 67, 2. 60



Kominíci Jeník a Čenda čistili komíny ve vesnicích Sazenkov, Kominíkov a Kartáčov. Každý z nich pracoval samostatně. V grafu vidíme, kolik komínů v daných vesnicích vyčistili. Vypracuj otázky pod grafem.



1. Ve které vesnici se vyčistilo nejvíce komínů? $30 + 25 = 55$ Kartáčov

2. Ve které vesnici Jeník vyčistil více komínů než Čenda? Kartáčov

3. Kolik komínů vyčistil Čenda ve všech vesnicích? $20 + 10 + 25 = 55$

ANO NE Je pravda, že v Sazenkově Jeník vyčistil méně komínů než Čenda?

ANO NE Je pravda, že oba dva kominíci ve všech vesnicích vyčistili více jak 100 komínů?

ANO NE Je pravda, že v Kartáčově se vyčistilo nejvíce komínů? – možnost **reflexe** s otázkou č. 1

Otázky pro spolužáky:

- ⇒ Ve které vesnici Jeník vyčistil nejméně komínů?
- ⇒ Ve které vesnici Čenda vyčistil o 5 komínů více než Jeník?
- ⇒ Je pravda, že v Kominíkově vyčistili kominíci stejný počet komínů?



Narýsuj pomocí přímých a lomených čar rodinný dům s komínem.

- opakování různých druhů čar – přímá, lomená, křivá

8. Rehek domácí - list č. 9



Rehek domácí

Oblíbený pták, lidově zvaný čermáček nebo **kominíček**. Nápadný trhavými pohyby těla a kmitajícím ocasem. Samička je nenápadně šedohnědě zbarvená s rezavým ocasem jako sameček. Hojně hnízdí na budovách ve štěrbinách pod střechou, za trámy apod. Živí se hmyzem a bobulemi.



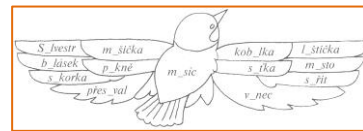
Vypiš z textu slova rodu ženského. - samička, budovách, štěrbinách, střechou, bobulemi

Přepiš poslední větu a urči slovní druhy. - Živí se hmyzem a bobulemi. – 5 3 1 8 1.



Doplň chybějící písmena a kominíčka (samičku) vybarvi dle popisu v úvodním textu.

Silvestr, myšička, kobyłka, lištička, bělásek, pěkně,
síťka, místo, sýkorka, měsíc, šířit, přesíval, věnec



Vymysli k obrázku krátký text.

- žáci spojí body dle čísel
- krátký příběh o kominíkovi, jeho popis, vtip....

Závěrečný blok

Když potkáš kominíka, co uděláš? Kominík Ti daroval jedno přání....co by sis přál?

metoda – **Pětílístek** – kominík, pověra



⇒ poznámky

Kominická historie

Kominická historie sahá až do doby, kdy tehdejšímu lidstvu počaly vadit požáry vzniknuvší od komínů, ve kterých vyhořely saze. Doškové nebo šindelové střechy byly okamžitě zapáleny, jakmile došlo ke komínovému požáru. Z počátku si lidé vymetali komíny sami, komíny byly čištěny před velkými svátky a hlavně v tak zvaných "sazometných středách". Tuto práci vykonávali v obecních budovách biřici, v pivovarech pomahači a některé komíny si mohli čistit a vypalovat hospodáři sami.

Mestkomínové

Postupem času se o tyto práce začali zajímat jednotlivci, kteří se čištění komínů zvláště věnovali, a tak vzniklo řemeslo kominické. Řemeslo kominické bylo v začátcích primitivní a velice povrchní a opět hořelo. V té době se čištění komínů říkalo vytírání, řemeslníci se nazývali mestkomínové.

PRAMENY

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kominictv%C3%AD#Historie>

<http://www.ahakomin.cz/historie-kominictvi/>

http://www.kocicka.com/?page_id=3

Freude, M. Stavby zvířat. Berlin: Kinderbuchverlag, 1989, 48 s.

Burianová, H. Český jazyk pro 3. ročník základní školy: pracovní sešit.

Brno: Didaktis, 2004, 63 s. ISBN 80 – 7358 – 002 - 0